

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2296

[Total No. of Pages : 2

[5002]-1001

M.A. (Part - I) (Semester - I)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 1

व्यावहारिक व उपयोजित मराठी भाग - 1

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) शुध्दलेखनाची आवश्यकता सांगा.

किंवा

खालील उतारा उत्तरपत्रिकेत जसाच्या तसा लिहून त्याचे खुणांच्या सहायाने मुद्रितशोधन करा.

अकराव्या शतका नंतर महाराष्ट्रात मुस्लिम राजवटीच्या पार्श्वभूमीवर नाथ पंथ महानुभाव, वारकरी, दत्तआणि समर्थ संप्रदाय असे प्रमुखधर्मपंथ निर्माण होत गेले. त्यांनी वैदिक. ग्रंथातील धर्मवीषयक तवज्ञान सर्वसामान्यांच्या बोलिभाषेतुन सांगुन धार्मिक प्रबोधन केले. समकाकालीन समाजाची घडी विस्कटून लोक परधर्म आणि संस्कृतीमुळे दिशाहीन झाले.

प्रश्न 2) विविध साहित्य संस्था व त्यांचे वाङ्मयीन कार्य सांगा.

किंवा

स्मरणिका संपादनाचे स्वरूप थोडक्यात विशद करा.

प्रश्न 3) मुलाखतीचे स्वरूप , तंत्र व कौशल्ये विशद करा.

किंवा

विविध विकास योजनासंदर्भात मा. जिल्हाधिकारी यांची मुलाखत घ्या.

P.T.O.

प्रश्न 4) पत्रलेखनाचे विविध प्रकार कोणते ते स्पष्ट करा.

किंवा

प्रशासनिक पत्रव्यवहाराचे स्वरूप सांगा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) मुद्रितशोधनाची आवश्यकता

ब) वाङ्मयीन नियतकालिके

क) मुलाखतीची पूर्वतयारी

ड) प्रशासनिक परिभाषा

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2297

[Total No. of Pages : 2

[5002]-1002

M.A. (Part - I) (Semester - I)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 2

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते 1600)

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) महाराष्ट्र व मराठी भाषा यांचा उगम व विकास यावर प्रकाश टाका.

किंवा

मुकुंदराजांच्या ग्रंथनिर्मिती मागील प्रेरणा सांगून 'विवेकसिंधू' ग्रंथाचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 2) महानुभावांच्या साती पद्य ग्रंथांचा परिचय करून द्या.

किंवा

'महानुभाव वाङ्मयाने मराठी साहित्याला समृद्ध केले' हे विधान स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) संत ज्ञानेश्वरांच्या काव्यनिर्मितीच्या प्रेरणा व स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

संतमेळ्यातील संतांच्या अभंगांचे स्वरूप विशद करा.

प्रश्न 4) संत एकनाथांची लोकशिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.

किंवा

मध्ययुगीन मुस्लिमांच्या मराठी वाङ्मय निर्मितीच्या प्रेरणा व स्वरूप स्पष्ट करा.

P.T.O.

- प्रश्न 5) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)
- अ) संत काव्याच्या प्रेरणा
 - ब) लीळाचरित्र
 - क) संत नामदेव
 - ड) फादर स्टीफन्स यांचे - 'क्रिस्तपुराण'

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2298

[Total No. of Pages : 2

[5002]-1003
M.A. (Part - I) (Semester - I)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्र.- 3
भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) भाषेचे स्वरूप आणि कार्य थोडक्यात विशद करा.

किंवा

भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करून 'व्यावहारिक भाषा' व 'साहित्य भाषा' यातील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) आधुनिक भाषाविज्ञानातील स्वन - स्वनिम - स्वनांतर या संकल्पनांचे प्रयोजन विशद करा.

किंवा

स्वनिमांचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) रूपिका , रूपिम व रूपिकांतर या संकल्पनांचे महत्त्व विशद करा.

किंवा

वाक्य विन्यासाची संकल्पना स्पष्ट करून रूपबंध आणि वाक्य यातील परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) अर्थविन्यासातील 'अर्थक्षेत्र' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

अर्थाचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) उच्चारण आणि लेखन
- ब) मनोभाषाविज्ञान
- क) रूपांची घटना
- ड) घटक विश्लेषण

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2299

[Total No. of Pages :10

[5002]-1004

M.A. (Part - I) (Semester - I)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

i) ग्रामीण साहित्य

(2013 Pattern) (Credit System)

खालील पाच अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणतीही एक प्रश्नपत्रिका सोडवावी

i) ग्रामीण साहित्य (10494)

किंवा

ii) मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी : (प्रारंभ ते 1818) (10495)

किंवा

iii) तौलनिक साहित्याभ्यास (10496)

किंवा

iv) वाङ्मयेतिहास लेखनविद्या (10497)

किंवा

v) अलंकार व छंद (10498)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) स्वातंत्र्योत्तर मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रामीण साहित्यनिर्मितीमागील कारणपरंपरा स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) ग्रामीण साहित्याचे देशीपण व वेगळेपण स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रामीण साहित्याच्या 'ग्रामीणतेचे' घटक सोदाहरण स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्रश्न 3) ग्रामीण बोलीचे निवेदनातील महत्व व कार्य सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रामीण साहित्य व ग्रामीण चळवळ यांचा अनुबंध अधोरेखित करा.

प्रश्न 4) ग्रामीण कवितेने ग्रामजीवनाचे वास्तवदर्शन घडविले आहे. या विधानाचा परामर्श घ्या.

किंवा

ग्रामीण ललित गद्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये लिहा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

- अ) ग्रामीण साहित्य व लोकसाहित्य अनुबंध
- ब) ग्रामीण साहित्यातील गावगाड्याचे चित्रण
- क) ग्रामीण साहित्य आणि सामाजिक बांधिलकी
- ड) ग्रामीण साहित्याची समीक्षा

Total No. of Questions : 5]

P2299

[5002]-1004

M.A. (Part - I) (Semester - I)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

ii) मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी प्रारंभ ते (1818 10495)
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) राजकीय स्थित्यंतरांचा मराठी वाङ्मयावरील परिणाम स्पष्ट करा.

किंवा

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयामागील प्रेरणांचा शोध घ्या.

प्रश्न 2) धर्मसंप्रदाय व वाङ्मयनिर्मिती यांचा अनुबंध स्पष्ट करा.

किंवा

मध्ययुगीन समाजजीवनाचे चित्र तत्कालीन वाङ्मयातून कसे उमटले आहे ते स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयातील विविध वाङ्मय - प्रकारांचा परिचय करून द्या.

किंवा

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयातील वैचारिकतेचा मागोवा घ्या.

प्रश्न 4) मध्ययुगीन वाङ्मयप्रसाराच्या साधनांचा परिचय करून द्या.

किंवा

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाने कलेल्या सांस्कृतिक प्रबोधनाचा मागोवा द्या.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

- अ) मध्ययुगीन कालखंडातील राजकीय परिस्थिती
- ब) वारकरी संप्रदाय
- क) कीर्तनाचे प्रकार
- ड) मध्ययुगीन समाजाची वाङ्मयीन अभिरूची

Total No. of Questions : 5]

P2299

[5002]-1004

M.A. (Part - I) (Semester - I)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

iii) तौलनिक साहित्याभ्यास (10496)

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) तौलनिक साहित्याभ्यासाचे प्रयोजन स्पष्ट करा.

किंवा

तौलनिक साहित्याभ्यासाची तत्त्वे विशद करा.

प्रश्न 2) वाङ्मयीन प्रभावाची संकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

वाङ्मयीन प्रभावाच्या स्वरूपविशेषांची चर्चा करा.

प्रश्न 3) राष्ट्रीय साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

विश्व साहित्याच्या 'विशेषां' चा आढावा घ्या.

प्रश्न 4) 'कृष्णाकाठ' आणि 'अंतःस्थ' या दोन आत्मचरित्रातील समाजास्थितीचा मागोवा घ्या.

किंवा

'कृष्णाकाठ' आणि 'अतःस्थ' या आत्मचरित्रांतील अनुभवविश्वाची तुलना करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

- अ) तौलनिक साहित्याबद्दलच्या अपेक्षा
- ब) 'प्रभव' संकल्पना
- क) 'अंतःस्थ' मधील वैचारिकता
- ड) 'कृष्णाकाठ' मधील स्त्री - व्यक्तिरेखा

Total No. of Questions : 5]

P2299

[5002]-1004

M.A. (Part - I) (Semester - I)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

iv) वाङ्मयेतिहास लेखनविद्या (10497)

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्नांचे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) इतिहास व वाङ्मयेतिहासलेखन यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.

किंवा

‘वाङ्मयेतिहास’ या अभ्यासक्षेत्राचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 2) वाङ्मयेतिहासाच्या पाश्चात्य संकल्पनाचा मागोवा घ्या.

किंवा

वाङ्मयेतिहास लेखनाविषयीचा ‘भारतीय विचार’ स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) वाङ्मयेतिहास लेखनाचे स्वरूपावरून पडणारे प्रकार सांगा.

किंवा

वाङ्मयेतिहास लेखनाच्या लेखनरितीनुसार पडणाऱ्या प्रकारांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) स्व - भाषकांसाठी व परभाषकांसाठीच्या वाङ्मयेतिहास लेखनाचे स्वरूप विशद करा.

किंवा

वाङ्मयेतिहासाच्या पुनर्लेखनाची आवश्यकता का निर्माण होते ? चर्चा करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) वाङ्मयेतिहास लेखन व संशोधन

ब) वि. का. राजवाडे यांचे वाङ्मयेतिहासलेखन विषयक विचार

क) वाङ्मय प्रकारानुसारी वाङ्मयेतिहासलेखन

ड) वाङ्मयाचा भूगोल

Total No. of Questions : 5]

P2299

[5002]-1004

M.A. (Part - I) (Semester - I)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

v) अलंकार व छंद (10498)

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) काव्यलेखनातील अलंकार व छंद यांचे महत्त्व विशद करा.

किंवा

अलंकार व छंद यांचे काव्यातील प्रयोजन स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अलंकार व छंद या संकल्पनांची मराठीतील विकासात्मक वाटचाल स्पष्ट करा.

किंवा

अलंकार व छंद या संकल्पनांची संस्कृतमधील विकासात्मक वाटचाल विशद करा.

प्रश्न 3) “काव्याची सौंदर्यवृद्धी” हेच अलंकारांचे कार्य असते” या विधानाचा परामर्श घ्या.

किंवा

बाळूताई खरे यांच्या अलंकारविषयक मतांचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 4) अलंकारांच्या प्रकारांची सोदाहरण चर्चा करा.

किंवा

अलंकार व छंद यांच्या वर्गीकरणाचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

- अ) अतिशयोक्ती अलंकार
- ब) मुक्तच्छंद
- क) अलंकारांचे शैलीतील महत्त्व
- ड) भामहाचा वक्रोक्तिविचार

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2300

[Total No. of Pages : 2

[5002]-2001

M.A. (Part - I) (Semester - II)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 1

व्यावहारिक व उपयोजित मराठी भाग - 2

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) भाषांतराचे महत्त्व व आवश्यकता स्पष्ट करा.

किंवा

खाली दिलेल्या इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा.

Trees are man's best friends. Many of the trees are worshipped as gods by many Indians. Trees are of great value to all living beings. The different parts of trees are useful to man in many ways. They add to our wealth.

Trees give us wood, flowers, fruits, nuts, gums and so many other things. They provide right environment for men, animals and birds. The tree roots help to bind the soil together and prevent soil erosion. Trees attract rain and keep the air around us cool and fresh. Trees produce oxygen so felling trees is very harmful to mankind.

प्रश्न 2) निवेदन म्हणजे काय ते सांगून निवेदनाची तंत्रे स्पष्ट करा.

किंवा

आकाशवाणीवरील कृषिविषयक कार्यक्रमाची निवेदन संहिता तयार करा.

P.T.O.

प्रश्न 3) 'जनसंपर्क' संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा

जनसंपर्क अधिकाऱ्याची कार्ये लिहा.

प्रश्न 4) प्रकल्पलेखनासाठी कोणकोणती कौशल्ये व तंत्रे वापरावी ते सांगा.

किंवा

जनसंपर्क अधिकाऱ्याजवळ कोणकोणती कौशल्ये असणे अपेक्षित आहे? ते लिहा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा

- अ) भाषांतराचे प्रकार
- ब) कार्यक्रमानुसार निवेदनशैली
- क) जनसंपर्काचे स्वरूप
- ड) कार्यक्रमाची परिभाषा

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2301

[Total No. of Pages : 2

[5002]-2002

M.A. (Part - I) (Semester - II)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 2

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास 1600 ते 1818

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) संत तुकारामांच्या काव्यनिर्मितीमागील प्रेरणा, स्वरूप व कार्य स्पष्ट करा.

किंवा

समर्थ रामदासांनी आपल्या वाङ्मयाच्या आधारे केलेले समाज प्रबोधनाचे कार्य स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पंडिती काव्याने मध्ययुगीन मराठी भाषेला दिलेले योगदान स्पष्ट करा.

किंवा

पंडिती कवींचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 3) 'बखर' वाङ्मयाने मराठी वाङ्मयाला दिलेले योगदान स्पष्ट करा.

किंवा

'बखर' वाङ्मयातील इतिहासाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) शाहिरी वाङ्मयाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

मध्ययुगीन मराठी कालखंडातील शाहिरींचा परिचय करून द्या.

P.T.O.

- प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
- अ) संत तुकारामकालीन सामाजिक स्थिती.
 - ब) वामन पंडित
 - क) आज्ञापत्र
 - ड) शाहिरी वाङ्मयाचे वेगळेपण

[5002]-2003
M.A. (Part - I) (Semester - II)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्र.- 3
भाषाविज्ञान : सामाजिक
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) सामाजिक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप सांगून, त्याची व्याप्ती सांगा.

किंवा

भाषा, बोली व समाज यांच्यातील आंतर संबंधाचे विवेचन करा.

प्रश्न 2) 'आर्थिक वर्गव्यवस्थेनुसार भाषा बदलते'. या विधानाची साधक बाधक चर्चा करा.

किंवा

समाजभाषाविज्ञानातील 'भाषिक सापेक्षतावादा' च्या सिध्दान्ताची चर्चा करा.

प्रश्न 3) भाषेचा लिंगभेदानुसारी विशिष्ट वापर कसा होतो? ते सोदाहरण सांगा.

किंवा

विविध सामाजिक संस्थांमधील भाषाउपयोजनाचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 4) समाजांतर्गत नवव्यवस्थांचा उदय आणि त्यांच्या आविष्कार पध्दती स्पष्ट करा.

किंवा

'पिजीन' आणि 'क्रिऑल' भाषांच्या निर्मितीची कारणे सांगून त्यांचे विशेष सांगा.

- प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
- अ) सामाजिक भाषाविज्ञानाची पार्श्वभूमी
 - ब) विविध क्षेत्रातील भाषेचा वापर
 - क) सामाजिक परंपरा व भाषा
 - ड) औद्योगिक क्षेत्रातील भाषेची वैशिष्ट्ये

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2303

[Total No. of Pages :10

[5002]-2004
M.A. (Part - I) (Semester - II)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)
i) दलित साहित्य
(2013 Pattern) (Credit System)

खालील पाच प्रश्नपत्रिकांपैकी कोणतीही एक प्रश्नपत्रिका सोडवावी

i) दलित साहित्य

किंवा

ii) मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी : (1818 ते 1960)

किंवा

iii) भाषांतर मीमांसा

किंवा

iv) वाङ्मयेतिहास लेखनविद्या (भाग - 2)

किंवा

v) व्याकरण

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) दलित मुक्तीलढ्याची सांस्कृतिक आघाडी म्हणून दलित साहित्य उदयाला आले आहे. या विधानाची चर्चा करा.

किंवा

दलित साहित्य प्रवाहाच्या निर्मितीमागील कारणांचा शोध घ्या.

प्रश्न 2) दलित साहित्यामागील तत्त्वज्ञानाचा मागोवा घ्या.

किंवा

दलित साहित्याचे वेगळेपण स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्रश्न 3) दलित कवितेतील विद्रोहाचा मागोवा घ्या.

किंवा

दलित आत्मकथनांमधून प्रकटणाऱ्या मानवी वृत्ती - प्रवृत्तींचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 4) मराठी साहित्याला दलित साहित्याने कोणते योगदान दिले आहे? ते सांगा.

किंवा

दलित साहित्यात दिसून येणाऱ्या विज्ञाननिष्ठेची चर्चा करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) दलित रंगभूमी

ब) दलित शाहिरी

क) अस्मितादर्श

ड) बाबुराव बागूल यांची कथा

Total No. of Questions : 5]

P2303

[5002]-2004

M.A. (Part - I) (Semester - II)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

ii) मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी 1818 ते 1960
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) इंग्रजी राजवटीत महाराष्ट्रीय समाजजीवनात कोणकोणती स्थित्यंतरे घडून आली ? ते सविस्तर सांगा.

किंवा

एकोणिसाव्या शतकातील राजकीय स्थित्यंतराचा मराठी साहित्यावर कोणता परिणाम झाला ? ते लिहा.

प्रश्न 2) एकोणिसाव्या शतकातील धर्मविषयक सुधारणा चळवळींचा मागोवा घ्या.

किंवा

म. फुले यांच्या साहित्याने एकोणिसाव्या शतकाच्या समाजकारणावरती कोणता परिणाम केला ते सविस्तर लिहा.

प्रश्न 3) एकोणिसाव्या शतकात नव्याने उदयाला आलेल्या साहित्यप्रकारांची ओळख करून द्या.

किंवा

स्वातंत्र्य चळवळीचा मराठी साहित्यावर कोणता परिणाम झाला ते सविस्तर लिहा.

प्रश्न 4) साहित्य प्रचाराच्या अर्वाचीन माध्यमांची ओळख करून द्या.

किंवा

मराठीतील नवसाहित्य निर्मितीची कारणमीमांसा विशद करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) लोकहितवादींची शतपत्रे
- ब) निबंधमाला
- क) सामाजिक अभिरूची आणि साहित्य
- ड) दलित मुक्तिलढा

Total No. of Questions : 5]

P2303

[5002]-2004

M.A. (Part - I) (Semester - II)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

iii) भाषांतर मीमांसा

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) आधुनिक काळातील भाषांतराची आवश्यकता विशद करा.

किंवा

भाषांतराचे प्रयोजन स्पष्ट करून भाषांतराचे प्रकार सांगा.

प्रश्न 2) अभिजात साहित्यकृतीच्या गुणविशेषांची चर्चा करा.

किंवा

अभिजात साहित्यकृतीच्या भाषांतरात कोणत्या समस्या उद्भवू शकतात ते लिहा.

प्रश्न 3) भाषांतराला पडणाऱ्या मर्यादा स्पष्ट करा.

किंवा

प्रादेशिक वाङ्मयीनकृतीच्या भाषांतरासाठी कोणती कौशल्ये आवश्यक ठरतात.

प्रश्न 4) 'घाशीराम कोतवाल' नाटकातील संघर्षाचे स्वरूप उलगडून दाखवा.

किंवा

'हयवदन' नाटकातील आशयसूत्रे स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

अ) मूलविष्ट भाषांतर

ब) कवितेचे भाषांतर

क) अनुवाद

ड) घाशीराम कोतवाल मधील 'नाना'

Total No. of Questions : 5]

P2303

[5002]-2004

M.A. (Part - I) (Semester - II)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

iv) वाङ्मयेतिहास लेखनविद्या (भाग - 2)

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) बहुभाषिक राष्ट्रातील वाङ्मयेतिहासाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयेतिहास लेखनातील समस्यांचा उहापोह करा.

प्रश्न 2) मराठी वाङ्मयेतिहास लेखनाचा परिचय करून द्या.

किंवा

महाराष्ट्र साहित्य परिषदेच्या वाङ्मयेतिहास लेखन प्रकल्पाची ओळख करून द्या.

प्रश्न 3) बृहन्महाराष्ट्रातील अर्वाचीन मराठी साहित्याचा इतिहास लिहिण्याची आवश्यकता स्पष्ट करा.

किंवा

ह. श्री. शेणोलीकर व अ. ना. देशपांडे यांच्या वाङ्मयेतिहासविषयक कार्याचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 4) वाङ्मयेतिहासविषयक मराठीतील विचार परंपरेचा मागोवा घ्या.

किंवा

माटे -बेडेकर वादाचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

- अ) वाङ्मयेतिहास लेखनाची शैली
- ब) कुसुमावती देशपांडे
- क) इंग्लिशमधील मराठी वाङ्मयेतिहास
- ड) वाङ्मयेतिहास लेखनातील तांत्रिक समस्या

Total No. of Questions : 5]

P2303

[5002]-2004

M.A. (Part - I) (Semester - II)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

v) व्याकरण

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) भाषेतील व्याकरणाचे महत्त्व विशद करा.

किंवा

व्याकरणाच्या स्वरूपाची चर्चा करा.

प्रश्न 2) भाषा व व्याकरण यांच्यातील परस्परावलंबित्व स्पष्ट करा.

किंवा

व्याकरणाची व्याप्ती व मर्यादा स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) व्याकरणाचे विविध प्रकार कोणते ? ते सांगा.

किंवा

आदेशात्मक व्याकरणाचे स्वरूप सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) मराठी भाषेतील व्याकरणमीमांसा थोडक्यात सांगा.

किंवा

भाषाशिक्षणातील व्याकरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) व्याकरणाची गरज
- ब) वर्णनात्मक व्याकरण
- क) मराठीची वर्णमाला
- ड) कर्तरि प्रयोग

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2304

[Total No. of Pages : 2

[5002]-3001

M.A. (Part - II) (Semester - III)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 5

प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) 'भाषा हे संवाद, भावना, संस्कृतीचे प्रभावी माध्यम आहे'. सोदाहरण लिहा.

किंवा

रिओ ऑलिंपिक मध्ये भारताने शानदार प्रदर्शन केले, त्याविषयी वृत्तकथा लिहा.

प्रश्न 2) सर्जनात्मकता आणि आस्वादात्मकता यातील फरक स्पष्ट करा.

किंवा

समीक्षा म्हणजे काय? नाट्यसमीक्षकांकडे कोणते गुण आवश्यक आहेत? सविस्तर लिहा.

प्रश्न 3) दृक - श्राव्य माध्यमातील विविध लेखनप्रकारांचा परिचय द्या.

किंवा

प्रसारमाध्यमांमध्ये 'भाषिक कौशल्याला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) कोणत्याही एका पुरस्कारप्राप्त लेखकाचा परिचय करून द्या.

किंवा

दूरदर्शनच्या वृत्त संकलनासाठी कोणती काळजी घ्यावी लागते सोदाहरण स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा

- अ) आकाशवाणीवरील 'चित्रकला प्रदर्शनाविषयक' लेखन
- ब) प्रवासवर्णनाची वैशिष्ट्ये
- क) सर्जनात्मक आस्वाद
- ड) निसर्गाचा ज्हास, मानवाचा नाश - रिपोर्ट

[5002]-3002
M.A. (Part - II) (Semester - III)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्र.- 6
साहित्य : समीक्षा व संशोधन
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) समीक्षेची संकल्पना स्पष्ट करून समीक्षेची आवश्यकता विशद करा.

किंवा

साहित्याचे आकलन, आस्वाद – मूल्यमापन यांचे समीक्षेतील स्थापन व कार्य स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) वाङ्मयीनमूल्ये व जीवनमूल्ये यांच्यातील परस्परसंबंध सांगून त्यांचे समीक्षेतील स्थान स्पष्ट करा.

किंवा

व्यक्तिनिष्ठता व वस्तुनिष्ठता म्हणजे काय ते सांगून समीक्षा व्यवहारातील त्यांचे महत्त्व सांगा.

प्रश्न 3) समाजशास्त्रीय समीक्षा पध्दतींचा परिचय करून देवून या समीक्षा पध्दतींच्या मर्यादा सांगा.

किंवा

आस्वादक समीक्षेची सूत्रे सांगून समीक्षा क्षेत्रातील त्याची आवश्यकता विशद करा.

प्रश्न 4) इ.स. 1874 ते 1900 या कालखंडातील समीक्षा अनेकार्थाने मर्यादित होती'. कशी ते स्पष्ट करा.

किंवा

न. चि. केळकरांच्या 'सविकल्प समाधी' चा परिचय करून द्या.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) समीक्षेची वैशिष्ट्ये
- ब) संगती व सुसूत्रता याचे भान
- क) स्त्रीवादी समीक्षा
- ड) समीक्षक रा. ग. जाधव

[5002]-3003

M.A. (Part - II) (Semester - III)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 7

विशेष लेखकाचा अभ्यास (मध्ययुगीन/अर्वाचीन)

मध्ययुगीन : संत जनाबाई

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) मध्ययुगीन कालखंडातील सामाजिक व धार्मिक परिस्थितीचा मागोवा घ्या ?

किंवा

वारकरी संप्रदायाची पृथगात्मता स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) संत जनाबाईंच्या जीवनचरित्राचा परिचय करून द्या ?

किंवा

संत जनाबाईंची वाङ्मयीन जडणघडण कशी झाली ते सविस्तर लिहा.

प्रश्न 3) संत जनाबाईंच्या पाळणा, भारूड, कूट, आरती आणि ओव्यांचा परामर्श घ्या ?

किंवा

संत जनाबाईंच्या प्रल्हाद चरित्र, कृष्णजन्म आणि द्रौपदी स्वयंवरचे आशयसौंदर्य उलगडून दाखवा.

प्रश्न 4) संत जनाबाईंच्या आत्मपर अभंगातील आशय सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

संत जनाबाईंच्या आत्मपर अभंगाच्या आधारे त्यांच्या लेखन शैलीची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

- अ) वारकरी संतपरंपरेतील कवयित्री मुक्ताबाई आणि कान्होपात्रा.
- ब) संत जनाबाईंच्या जडणघडणीतील संत नामदेवांचे स्थान
- क) 'प्रल्हाद चरित्र'
- ड) संत जनाबाईंच्या आत्मपर अभंगातील भावसौंदर्य

Total No. of Questions : 5]

P2306

[5002]-3003

M.A. (Part - II) (Semester - III)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 7

विशेष लेखकाचा अभ्यास (मध्ययुगीन/अर्वाचीन)

यशवंतराव चव्हाण (अर्वाचीन लेखन)

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) “‘कृष्णाकाठ’ मधून यशवंतराव चव्हाण यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे विविध पैलू प्रत्ययाला येतात”. सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

लेखन यशवंतराव चव्हाण यांच्या वाङ्मयीन जडणघडणीची सविस्तर ओळख करून द्या.

प्रश्न 2) “‘कृष्णाकाठ’ म्हणजे यमुनातिरी लिहिलेले एक प्रतिभावान सृजनशील व्यक्तीचे अभिजात आत्मचरित्र आहे”. या विधानाचा परामर्श द्या.

किंवा

‘कृष्णाकाठ’ मधून यशवंतराव चव्हाण यांच्या जीवनशोधाचा आणि आत्मशोधाचा प्रत्यय आपल्याला कशा प्रकारे येतो ? ते सविस्तर सांगा.

प्रश्न 3) “‘युगांतर’ या भाषणसंग्रहातून यशवंतराव चव्हाण यांचे सामाजिक चिंतन प्रकट होते” स्पष्ट करा.

किंवा

“‘भूमिका’ या भाषणसंग्रहात समाज हेच यशवंतराव चव्हाण यांचे चिंतन केंद्र आहे” या विधानाचा परामर्श द्या.

प्रश्न 4) यशवंतराव चव्हाण यांच्या लेखसंग्रहातून समाजचिंतकाचा इळ्वारमनाचा कसा प्रत्यय येतो, सविस्तर लिहा.

किंवा

“यशवंतराव चव्हाण यांच्या पत्रसंग्रहातून व लेखसंग्रहातून ललितगद्याची वैशिष्ट्ये प्रकट होतात” स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) यशवंतरावांचे जीवन प्रवास
- ब) ‘भूमिके’ मागील भूमिका
- क) यशवंतराव चव्हाण यांची भाषाशैली
- ड) यशवंतरावांच्या आईचे व्यक्तिचरित्र

[5002]-3004

M.A. (Part - II) (Semester - III)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 8 (ऐच्छिक)

i) लोकसाहित्याची मूलतत्त्वे आणि मराठी लोकसाहित्य
(2013 Pattern) (Credit System) (Optional Paper) (श्रेयांक पध्दती)

खालील अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणतीही एक प्रश्नपत्रिका सोडवावी

- i) लोकसाहित्याची मूलतत्त्वे आणि मराठी लोकसाहित्य
- ii) सौंदर्यशास्त्र
- iii) लेखनविद्या
- iv) मराठीतील वैचारिक साहित्य
- v) साहित्य : सर्जन व उपयोजन

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) लोकसाहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करून त्याच्या घटकांचा आढावा घ्या.

किंवा

‘लोक’ व ‘साहित्य’ संकल्पना स्पष्ट करून लोकसाहित्याच्या स्वरूपाची चर्चा करा.

प्रश्न 2) ‘लोकसाहित्याच्या अध्ययनाची आवश्यकता ही काळाची गरज आहे’ स्पष्ट करा.

किंवा

लोकसाहित्याच्या अभ्यासाच्या विविध परंपरांचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 3) लोकसाहित्य आणि लोकजीवन यांच्यातील अनुबंध स्पष्ट करा.

किंवा

प्रवाही लोकजीवनाचा लोकसाहित्याशी कोणता संबंध असतो ते सांगा.

प्रश्न 4) लोकसाहित्याच्या सादरीकरणाचे विविध पैलू सांगा.

किंवा

ग्रांथिक साहित्य आणि लोकसाहित्य यांचे परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) लोकसाहित्याची आस्वादकता
- ब) लोकसाहित्य आणि इतिहास
- क) लोकसाहित्य आणि संतसाहित्य
- ड) लोकसाहित्यातील लोकसमजूती

Total No. of Questions : 5]

P2307

[5002]-3004

M.A. (Part - II) (Semester - III)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 8 (ऐच्छिक)

ii) सौंदर्यशास्त्र

(2013 Pattern) (Credit System) (Optional Paper) (श्रेयांक पध्दती)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) सौंदर्यशास्त्राचे स्वरूप व कार्य विशद करा.

किंवा

‘सौंदर्यशास्त्र ही विज्ञान आणि मनोविज्ञानाचीच एक उपशाखा आहे.’ असे तुम्हांस वाटते का? साधार लिहा.

प्रश्न 2) सौंदर्यशास्त्र आणि तार्किकता यांची तौलनिक चिकित्सा करा.

किंवा

सौंदर्यशास्त्रातील द्विध्रुवात्मकता साधार स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) सहानुभूतीचा सिध्दांत (Theory of Empathy) उलगडून सांगा.

किंवा

क्रीडासिध्दांतामागील भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) सौंदर्यानुभवातील तटस्थतेची आवश्यकता सोदाहरण मांडा.

किंवा

सौंदर्यानुभव म्हणजे काय ते सांगून बा. सी. मर्ढेकरांचे सौंदर्यानुभवा विषयीचे विचार स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) सौंदर्यशास्त्र आणि समीक्षा संकल्पना
- ब) सौंदर्यविधान आणि मूल्यविधान
- क) लय सिध्दांत
- ड) सौंदर्यानुभवातील वैश्विकता

Total No. of Questions : 5]

P2307

[5002]-3004
M.A. (Part - II) (Semester - III)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्र.- 8
iii) लेखनविद्या
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

-
- प्रश्न 1) जीवनाच्या व्यक्तिगत आणि सामाजिक व्यवहारात संवादाची आवश्यकता सोदाहरण लिहा.
किंवा
संवादप्रक्रियेतील भाषेचे कार्य सोदाहरण स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) संवादविषयक सिध्दांताचा सविस्तर परिचय करून द्या.
किंवा
संवाद प्रक्रियेतील विविध अडथळ्यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) अर्थ म्हणजे काय ते सांगून मराठीत अर्थप्रक्रियेचा विविध क्षेत्रांशी आलेला संबंध स्पष्ट करा.
किंवा
संवाद प्रक्रिया म्हणजे काय? ते सांगून या प्रक्रियेचे घटक सोदाहरण स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) आधुनिक प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन आणि मराठीची संवादक्षमता यांचा अनुबंध स्पष्ट करा.
किंवा
'संवादक्षमता' या संकल्पनेचा सोदाहरण परिचय करून द्या.

- प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
- अ) जीवनव्यवहारात भाषेचे स्थान
 - ब) संवादाचे स्वरूप
 - क) संवाद प्रक्रियेत भाषेचे स्थान
 - ड) मराठीची संवाद क्षमता

Total No. of Questions : 5]

P2307

[5002]-3004

M.A. (Part - II) (Semester - III)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 8

iv) मराठीतील वैचारिक साहित्य
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) वैचारिक साहित्याचे स्वरूप सांगून संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

ललित साहित्य आणि वैचारिक साहित्य यांच्यातील साम्यभेदाची चर्चा करा.

प्रश्न 2) मराठीतील वैचारिक साहित्याची पार्श्वभूमी विशद करा.

किंवा

वैचारिक साहित्याचे महत्त्व सामाजिक राजकीय व राष्ट्रीय जीवनात कसे आहे? ते साधार लिहा.

प्रश्न 3) एक समाजप्रबोधनकार म्हणून महात्मा फुले यांच्या विचारांचा परामर्श घ्या.

किंवा

मराठी निबंध वाङ्मयातील राष्ट्रवादी विचारांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) विठ्ठल रामजी शिंदे व गं. बा. सरदार यांच्या विचारशैलीची तुलना करा.

किंवा

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या सामाजिक विचारांचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) निबंधमाला
- ब) ताराबाई शिंदे - स्त्री - पुरुष तुलना
- क) स्वा. सावरकरांचे वैचारिक लेखन
- ड) गीता रहस्य

Total No. of Questions : 5]

P2307

[5002]-3004

M.A. (Part - II) (Semester - III)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र.- 8

v) साहित्य : सर्जन आणि उपयोजन
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) सर्जन म्हणजे काय? ते सांगून साहित्य सर्जनामागील प्रेरणा कोणत्या ते सांगा.

किंवा

साहित्य निर्मिती प्रक्रिये संदर्भातील पाश्चात्य विचारवंतांच्या मतांचा परामर्श घ्या?

प्रश्न 2) साहित्याच्या सर्जन प्रक्रियेसंबंधी भारतीय मीमांसकांच्या मतांचा आढावा घ्या.

किंवा

सहजाभिव्यक्ती ही साहित्य सर्जन प्रक्रियेतील प्राथमिक अवस्था आहे. सोदाहरण चर्चा करा.

प्रश्न 3) 'नाटक' या साहित्यप्रकारची वैशिष्ट्ये सविस्तर सांगा.

किंवा

'कविता' या साहित्य प्रकाराचे विशेष सांगा.

प्रश्न 4) "आत्मचरित्र म्हणजे लेखकाच्या जीवनाचा इतिहास असतो." सविस्तर चर्चा करा.

किंवा

'समकालीन परिस्थिती आणि साहित्य निर्मिती यांचा परस्पर संबंध असतो'. स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) नवोन्मेषशालिनी प्रज्ञा प्रतिभा - सर्जन शक्ती
- ब) प्रतिभा ही वेडाची बहिण आहे.
- क) कल्पना व वास्तव यांचा परस्पर संबंध
- ड) स्वैर निर्मिती

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2308

[Total No. of Pages : 2

[5002]-4001
M.A. (Part - II) (Semester - IV)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्र.- 5
प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार
(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) वृत्तसंकलन ही संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

वृत्तमालिकेसाठी वृत्तसंकलन कसे केले जाते. विशद करा.

प्रश्न 2) दृक - श्राव्य माध्यमांसाठी जाहिरात - लेखन करताना कोणत्या बाबींचा विचार केला जातो.

किंवा

जाहिरात म्हणजे काय? जाहिरातीचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) चित्रपटामध्ये पटकथेला किती महत्त्व आहे ते सांगा.

किंवा

दृक - श्राव्य माध्यमातील पटकथेतील फरक सांगा.

प्रश्न 4) साहित्य - प्रकारांची माहिती थोडक्यात द्या.

किंवा

एका साहित्यप्रकाराचे माध्यमांतर करताना कोणकोणत्या अडचणी येतात? सोदाहरण लिहा.

P.T.O.

- प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
- अ) 'नाटक' लेखन व वैशिष्ट्ये
 - ब) लोककला विषयक वृत्त संकलन
 - क) श्राव्य माध्यमातील जाहिरात
 - ड) चित्रपट माध्यमांसाठी निवडलेला साहित्यप्रकार

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2309

[Total No. of Pages : 2

[5002] - 4002

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

MARATHI (मराठी)

अभ्यास पत्रिका क्र. 6

साहित्य : समीक्षा व संशोधन

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) संशोधन म्हणजे काय? संशोधनामागील प्रेरणांचा परिचय करून द्या.

किंवा

संशोधकाच्या अंगी असणाऱ्या गुणांचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 2) लोकसाहित्यविषयक संशोधनाचा सविस्तर मागोवा घ्या.

किंवा

साहित्यकृतीनिष्ठ संशोधनाच्या निकषाची चर्चा करा.

प्रश्न 3) आंतर्विद्याक्षेत्रीय संशोधन म्हणजे काय? संशोधनातील 'साहित्य आणि तत्त्वज्ञान' या अभ्यासशाखेचे महत्त्व सांगा.

किंवा

संशोधनाचा सौंदर्यशास्त्र या ज्ञानशाखाशी असणारा अनुबंध उलगडून दाखवा.

P.T.O.

प्रश्न 4) मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाची संशोधन परंपरा सांगा.

किंवा

भाषाविषयक संशोधन परंपरेचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

- अ) संशोधनाची प्रयोजने
- ब) तौलनिक साहित्याभ्यास
- क) साहित्य आणि संस्कृती
- ड) लोकसाहित्याचे संशोधन

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2310

[Total No. of Pages : 4

[5002] - 4003

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. -7

विशेष लेखकाचा अभ्यास (मध्ययुगीन / अर्वाचीन)

मध्ययुगीन – संत जनाबाई

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) संत जनाबाईंनी विठ्ठलाकडे कोणकोणत्या मागण्या केल्या ते साधार लिहा.

किंवा

संत जनाबाईंच्या अभंगातून व्यक्त झालेली विठ्ठल भेटीची ओढ विशद करा.

प्रश्न 2) संत नामदेवांची विठ्ठलभक्ती जनाबाईंच्या कोणत्या अभंगातून चित्रित झाली. ते सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

संत जनाबाईंच्या अभंगातील संत स्तुती विशद करा.

प्रश्न 3) संत जनाबाईंचा दासीपदापासून ते संत पदापर्यंतच्या प्रवासाचा परामर्श घ्या.

किंवा

संत जनाबाईंच्या अभंगातील काव्यात्मकता स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्रश्न 4) संत जनाबाईंच्या अभंगातील प्रसंगचित्रणाचा परामर्श घ्या.

किंवा

संत जनाबाईंच्या अभंगांच्या भाषाशैलीचे वेगळेपण स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

- अ) संत जनाबाईंच्या अभंगातील विठ्ठल प्रेम
- ब) संत जनाबाईंच्या अभंगातील वारकऱ्यांबद्दलचा आदरभाव
- क) संत जनाबाईंची स्फूट रचना
- ड) संत जनाबाईंच्या अभंगातील दृष्टांत

Total No. of Questions : 5]

P2310

[5002] - 4003

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. -7

विशेष लेखकाचा अभ्यास (मध्ययुगीन / अर्वाचीन)

यशवंतराव चव्हाण (अर्वाचीन लेखक)

(2013 Pattern) (Credit System)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) 'समाज परिवर्तनासाठी राजकारण हे महत्त्वाचे साधन आहे'. या विधानाचा प्रत्यय यशवंतराव चव्हाण यांच्या जीवनातून कसा येतो. हे सविस्तर सांगा.

किंवा

'यशवंतराव चव्हाण यांनी समाजकारण आणि राजकारण याची सांगड घातली आहे.' या विधानाचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 2) यशवंतराव चव्हाण यांच्या साहित्यविषयक भूमिकेची चर्चा करा.

किंवा

यशवंतराव चव्हाण यांचा भाषाविषयक विचार सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) "यशवंतराव चव्हाण यांच्या लेखनशैलीतून समाजाचे प्रतिबिंब दिसते." - स्पष्ट करा.

किंवा

यशवंतराव चव्हाण यांच्या लेखन शैलीची वैशिष्ट्ये सोदाहरण लिहा.

प्रश्न 4) “ ‘यशवंतराव चव्हाणांची संस्कृति निष्ठा’ त्यांच्या साहित्यिक व शैक्षणिक योगदानात दिसते.” – या विधानाचा परामर्श घ्या.

किंवा

‘यशवंतराव चव्हाण यांनी महाराष्ट्राला मोठे शैक्षणिक योगदान दिले आहे’ – स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

- अ) ‘समाजक्रांतीचे रणभेरी’ – यशवंतराव चव्हाण
- ब) चिंतनशील राजकारणी – यशवंतराव चव्हाण
- क) यशवंतराव चव्हाणांचे साहित्य क्षेत्राला योगदान
- ड) यशवंतराव चव्हाण यांची शिक्षणविषयक भूमिका

